

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság
14.Kvk.23.260/2010/2. szám

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Ügyvédi Iroda (ügyintéző: ügyvéd .) által képviselt (szám alatti lakos) kérelmezőnek, a **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság** (3525 Miskolc, Városház tér 1. szám alatti székhelyű) ellen **választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata** iránt indult nemperes eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

A megyei bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság **118/2010.(XII.16.)** számú határozatát a **Helyi Választási Bizottság 15/2010.(XII.14.) HVB határozatára is kiterjedően megváltoztatja** és a Helyi Választási Bizottság 2010. december 14. napján kelt polgármester és egyéni listás képviselőválasztás **eredményét az alábbiak szerint állapítja meg:**

Polgármesterekre jelöltenként leadott érvényes szavazatok száma:

1.	független	19
2.	független	33

A megválasztott polgármester neve:

Helyi önkormányzati képviselőjelöltekre leadott érvényes szavazatok száma:

1.	független	30
2.	független	32
3.	független	16
4.	független	19

Az egyéni listán megválasztott helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai:

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s :

településen a 2010. október 3. napján megtartott választást követően a helyi választási bizottság a polgármester és helyi önkormányzati képviselő választás eredményét megsemmisítette. Ezen határozattal szemben előterjesztett fellebbezés

alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 71/2010.(X.6.) számú határozatával a tényállás és jogi indokolás részleges kiegészítése mellett a határozatot helybenhagyta.

településen ezt követően 2010. október 30. napján került sor megismételt választásra, amelynek eredményét a helyi választási bizottság a polgármester és egyéni listás képviselőválasztás szavazóköri jegyzőkönyvében megállapította, ezt követően kézzel írott és 2010. október 30. napján kelt határozatában a határozatban felsorolt hatásköri szabályokra tekintettel és megjelölt törvénysértések miatt megsemmisítette. Ezen határozattal szemben polgármester-jelölt fellebbezést terjesztett elő. A területi választási bizottság 107/2010.(XI.3.) számú határozatában a fellebbezést elégtelenségre tekintettel érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Ezen határozatot a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 14.Kvk.22.928/2010/2. számú végzésével helybenhagyta.

2010. november 26. napján településen ismételten megismételt választásra került sor, amelynek eredményét a helyi választási bizottság a polgármester és egyéni listás képviselői választás szavazóköri jegyzőkönyvében megállapította. Ezt követően pedig 2010. november 26. napján kelt 13/2010.(XI.26.) számú határozatával megsemmisítette. Az elsőfokú választási bizottság határozatát polgármester-jelölt fellebbezése alapján 108/2010.(XI.29.) számú határozatával a területi választási bizottság helybenhagyta. Ezen határozat fellebbezés hiányában 2010. december 1. napján emelkedett jogerőre.

Ezt követően településen 2010. december 14. napján került sor ismételten választásra. A választás eredményét a helyi választási bizottság a polgármester és egyéni listás képviselőválasztás szavazóköri jegyzőkönyvében megállapította. Ezt követően 2010. december 14. napján kelt 15/2010.(XII.14.) számú határozatával az eredményt megsemmisítette. Ezen határozatot a helyi választási bizottság 6 tagjából 4 tag egyetértőleg írta alá, míg 2 tag a határozat második oldalán a következő szöveget rögzítette: „Ezzel a jegyzőkönyvvel nem értünk egyet, mivel a leírtak nem felelnek meg a valóságnak: , .”

községben 2010. augusztus 22. napjáig közszemlére tett névjegyzékben 33 szerepelt választópolgárként. 2010. augusztus 22. napján összeállított névjegyzékhez képest 2010. október 3. napján 96 személy szerepelt a névjegyzékben, amelyből 69 vett részt a választáson, akik közül független jelölt 21 szavazatot, független jelölt 47 szavazatot kapott.

2010. október 30-i választás időpontjában a választói névjegyzékben 88 személy szerepelt, ebből 57 vett részt a választáson, akik közül független jelölt 22 szavazatot, független jelölt 35 szavazatot kapott.

2010. november 26-i napján megtartott választás időpontjában 70 személy szerepelt a névjegyzékben, akik közül 56 vett részt a választáson, akik közül független jelölt 20 szavazatot, független jelölt 36 szavazatot kapott.

A jelen felülvizsgálati kérelemmel érintett választás időpontjában 2010. december 14. napján 67 személy szerepelt a választói névjegyzékben, ebből 52 fő vett részt a

A határozat a Ve.3.§ a.), c.) és d.) pontjában foglaltakat sérti tekintettel arra, hogy a választási bizottság nem vizsgálta, hogy a választópolgárok közül ki lakik életvitelszerűen a községben, a kérdést kizárólag ismeretségi alapon tényközlés nélkül döntötték el.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság 2010. december 16. napján kelt 118/2010.(XII.16.) számú határozatában az elsőfokú választási bizottság határozatát helybenhagyta azzal a kiegészítéssel, hogy a határozat jogerőre emelkedése esetén a választási eljárásból a szavazást kell megismételni.

A határozat indokolása szerint a rendelkezésre álló megismételt szavazások jegyzőkönyvi eredményéből, a 2010. augusztus 22. napját követően községbe választópolgárként bejelentkező személyek számából, a községben lakó 10 fő közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatából, valamint a Községi Önkormányzatok Körjegyző-helyettes tájékoztatása alapján – amely szerint a községben 45 fő ellen indult hivatalból lakcím fiktívvé nyilvánítása iránti eljárás – megállapítható, hogy a községbe történő lakcímbejelentés sérti a választás tisztaságát, amelynek megóvása a választásban érintett résztvevők feladata. A tömeges bejelentkezés következtében nem csak azok, sőt túlnyomórészt nem azok a választópolgárok gyakorolhatják jogaikat, akik valóban ténylegesen életvitelszerűen a településen élnek. Ez az egyes jelöltek között esélyegyenlőtlenséget eredményez és nem minősíthető a lakóhely szabad megválasztásának jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásának. községben 2010. augusztus 22. napját követően történt tömeges bejelentkezés, állandó lakcím létesítése és ezáltal a választói névjegyzék jelentős módosítása sérti a Ve.3.§ a.) pontja szerinti a választás tisztaságának megóvását, a Ve.3.§ c.) pontja szerint az esélyegyenlőség biztosítását célzó, illetve a Ve.3.§ d.) pontjában meghatározott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapvető követelményeit.

Ezen határozattal szemben a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő törvényes határidőn belül.

A kérelmező felülvizsgálati kérelmében a területi választási bizottság határozatának megváltoztatását és a határozat megsemmisítését kérte. Kérelmező felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 40. cikke alapján minden uniós állampolgárt megillet többek között az önkormányzati választójog olyan uniós országban, amelynek nem állpolgára, ha ott állandó lakóhellyel rendelkezik. Az Alkotmány 70.§ /2/ bekezdése szerint pedig a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező és EU más tagállamának Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárt megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választható és választó legyen.

Nem tekinthető életszerűtlennek az, hogy néhány tucat ember közel egy időben egy adott települést jelöl meg állandó lakóhelyül. Különösen így van, ha figyelembe vesszük az Európai Unió összes szavazópolgárainak számát. Életszerű álláspontja szerint, hogy az elmúlt félévben állandó lakóhelyül több személy választotta. Egyes személyek nyilatkozata arról, hogy meghatározott személyek életvitelszerűen nem laknak a községben, önmagukban a választási eredményt befolyásoló tényezőként nem használhatóak fel addig, amíg a jegyző hatáskörében eljárva a

lakcímüket fiktívvé nem nyilvánítja. Ehhez elengedhetetlen, hogy a lakóhelyként bejelentkezett személy nyilatkozatot tegyen, nem elegendő, hogy ugyanezen községben lakó másik személy utaljon csupán erre.

Alkotmány sértő, hogy a választók egy csoportja eljárási jogosultság nélkül a választás részvételéből kirekessze a választók egy másik, általuk meghatározott körét. Tény, hogy több személlyel szemben lakcím fiktívvé nyilvánítása iránt eljárás indult. Ezen személyek azonban nem a bejelentők által listán szereplő személyek és ingatlanokban élnek, amelyre tekintettel a kérelmező jelöléséhez sem köthetők. Eddig négy alkalommal került sor a választás megsemmisítésére arra hivatkozással, hogy a választópolgárok egy része nem lakik életvitelszerűen , pedig ezen tény megállapítására nem került sor az arra hatáskörrel rendelkező hatóság részéről.

A bejelentők kizárólag olyan személyekre hivatkoznak, akik a kérelmező személyéhez köthetők, ugyanakkor éppen a községben indult másik polgármester-jelölt lakcíme nem , hanem . A Ve.21.§ /1/ bekezdésében foglaltak sérültek akkor, amikor a választási bizottság kizárólag a kérelmezőre nézve állapítja meg, hogy egyes személyek nem ténylegesen a községben tartózkodnak, míg az ellen polgármester-jelölt esetén ilyen megállapítást a rendelkezésre álló bizonyítékok ellenére sem tesz.

A helyi önkormányzat hatáskörébe tartozik a lakcím fiktívvé nyilvánítása iránti eljárás, ezért a választási szerveknek nem volt hatásköre negyedik alkalommal is állást foglalni, és helyettük eldönteni, hogy a választók egy részének bejelentkezése Keresztétére fiktív volt-e avagy nem. Nem állapítható meg, hogy a választók bejelentkezése a választás befolyásolása miatt történt.

A választási bizottság kifogásolta, hogy erre nézve bizonyítékokat nem csatolt az iratokhoz, ugyanakkor nemleges tény bizonyítani nem lehet. Tekintettel arra, hogy a választáson résztvevők életvitelszerűen élnek és semmilyen eljárás ennek ellenkezőjét nem állapította meg, ennek figyelembevételével a választási eljárás érvényesnek tekintendő. Abból pedig, hogy a betelepülés motivációja nem ismert a választási bizottság előtt, egyáltalán nem lehet arra következtetni, hogy személyenként a számtalan motivációs lehetőség közül mindenki a választás befolyásolása érdekében települt .

A helyi választási bizottság eljárása törvénysértő, hogy a többszörösen megismételt eljárásban a számára kedvező választás eredményét minden alkalommal megsemmisíti nem fogadva el ezzel a választók akaratát, amely a jogállamiság alkotmányos követelményeit alapvetően sérti.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiakra tekintettel:

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban Vetv.) 12.§ szerint a helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján szavazókörönként összeállítja a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét, és azon a változásokat folyamatosan átvezeti.

A Vetv.13.§ /1/ bekezdése szerint *a névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek a lakóhelye (a továbbiakban: lakcím) a szavazóköri van.*

A Vetv.16.§ /1/ bekezdése szerint *ha a választópolgár a lakcímét a névjegyzék elkészítése után megváltoztatta, az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője - a bejelentkezéssel egyidejűleg - felveszi a névjegyzékbe, és erről értesítő átadásával tájékoztatja.*

A Vetv. fent idézett szakaszai nem tiltják a lakcím megváltoztatását a névjegyzék elkészítése után, következik ez az Alkotmány 58.§ /1/ bekezdéséből is.

A Vetv.149.§ q.) pontja szerint *lakóhely: annak a lakásnak vagy ennek hiányában - a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével - szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár életvitelszerűen otthonál használ, amennyiben azt a személyiadat- és lakcímnyilvántartásba lakcímként bejelentette.*

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5.§ /2/ bekezdése szerint *a polgár lakóhelye annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él.*

Az idézett jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy Magyarországon választójoggal rendelkező állampolgár lakóhelyét szabadon választhatja meg, és lakóhely változtatása esetén jogosult, illetőleg egyben köteles a lakcímváltozást az illetékes hatóság felé bejelenteni.

községben 2010. december 14. napján a helyi választási bizottság a sorrendben negyedik polgármester és egyéni listás képviselő-választás eredményét semmisítette meg. A közigazgatási iratokból megállapíthatóan 2010. augusztus 22. napjához képest ezen időpontban 67 személy szerepelt a választói névjegyzékben, és ebből 52 vett részt a választáson.

A felülvizsgálattal érintett határozat közjegyzői okirat és állampolgári bejelentés alapján hivatkozik arra, hogy egyes lakóházakba tömeges bejelentkezések történtek, azonban annak tényszerű megállapítására nem került sor, hogy a konkrét lakcím, név megjelölése mellett a bejelentkezések kizárólag az önkormányzati választás miatt a választás eredményének befolyásolása érdekében történtek.

A bíróság hangsúlyozza, hogy jelen felülvizsgálati eljárás során a bíróságnak kizárólag abban kellett döntenie, hogy a 2010. december 14. napján megtartott helyi polgármester és képviselő-választás tekintetében hozott helyi, illetőleg területi választási bizottság határozata az irányadó jogszabályban foglaltaknak megfelelt-e. Az első- és másodfokú választási bizottság akként foglalt állást, hogy községben 2010. augusztus 22. napját követően történt tömeges bejelentkezések a választás eredményének befolyásolására irányultak, amelyek alkalmasak voltak a Ve.3.§ a.), c.) és d.) pontjában foglalt választási alapelvi sérelmek megvalósítására.

A Vetv.3.§ a.), c.) és d.) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás.

A bíróság álláspontja szerint a választási bizottság a Vetv.105/A.§ /2/ bekezdés f.) pontjában foglalt megsemmisítő döntést akkor hozhat a választás eredménye kapcsán, amennyiben olyan törvénysértést állapít meg, amely az eljárást - így jelen esetben a választás eredményét - érdemben befolyásolta. A bíróság megítélése szerint a többszörösen megismételt eljárásban a helyi választási bizottságnak olyan tényt kellett volna megállapítania, amely alapján egyértelműen megállapítható az, hogy a 2010. augusztus 22. napját követően a községbe bejelentkezett állampolgárok – amelyek esetében lakcím fiktívvé nyilvánítására nem került sor és utóbb nem jelentkeztek ki a községből még 2010. december 14. napján lezajlott választás időpontjáig sem – kifejezetten a választás eredményének befolyásolása céljából jelentkeztek be lakcímként a községbe.

Az eljárás során tényként volt megállapítható a körjegyző-helyettes tájékoztatása alapján, hogy valóban több állampolgárral szemben községbe történt bejelentkezés kapcsán lakcím fiktívvé nyilvánítása iránti eljárás volt folyamatban, azonban 2010. december 14. napján a választáson a választójoggal jogosult és Keresztéte községbe bejelentett lakóhellyel rendelkező választópolgárok vettek részt.

A bíróság álláspontja szerint pusztán egyes településen lakó személyek azon bejelentése, mely szerint bizonyos lakcímeken szereplő személyek életvitelszerűen nem a községben tartózkodnak, és véleményük szerint ők csak a választás miatt jelentkeztek be a községbe, a választási eljárás alapvető sérelem tényeszerű megállapítására nem alkalmasak. Amennyiben ezen választópolgárok lakcíme utóbb fiktívnek bizonyul, ebben az esetben van lehetőség annak megállapítására, hogy a választáson érvényesen nem vehettek részt.

Tényszerű, hogy 2010. augusztus 22-i állapothoz képest a 2010. december 14. napján még mindig több a választópolgárok száma, azonban a választójogi eljárás keretei nem alkalmasak annak kiderítésére, hogy a megismételt eljárás során történt-e a választás rendje elleni bűncselekmény.

A bejelentkezés pontos személyi körülményei, motivációi nem állapíthatóak meg és az sem, hogy ennek milyen kihatása volt az eredményre.

Az időben kötött választási eljárás megköveteli az eljárási cselekmények, jogorvoslati eljárások időtartamának szigorú betartását, így azt is, hogy belátható időn belül a választás eredménye megállapítható legyen. A választójogi eljárásban csupán a választójogi törvény által biztosított eszközökkel lehet élni. A választások megismételtetése csak abban az esetben lehet a jogorvoslat eszköze, amennyiben lehetőség látszik a jogsértés kiküszöbölésére, a választás megnyugtató lezárására.

község esetén a választás többszörös megismételtetésre került sor alapvető sérelem miatt. A legutóbb lezajlott választás időpontjában a névjegyzékben szereplők száma a korábbi időszakhoz képest arányában jelentősen csökkent, de még mindig jóval meghaladta a 2010. augusztus 22. napján fennálló állapotot. A bíróság álláspontja azonban az, hogy konkrét – a bejelentkezés választási eredményt befolyásoló célzatosságának bizonyítottsága nélkül – nincs jogszabályi indoka a választás újbóli megismételtetésének.

A Btk. XV. fejezetének I. címe szabályozza azokat a magatartásokat, amelyek a választásban megnyilvánuló akaratot megmásítják vagy annak szabad érvényesülését akadályozzák. A büntető eljárás nyújt lehetőséget az esetleges visszaélések feltárására, amelyre a választási eljárás keretén belül nincs jogszabályi lehetőség.

A fentiekben kifejtettek alapján a bíróság a területi választási bizottság határozatát a Ve.84.§ /7/ bekezdés b.) pontja alapján megváltoztatva, a községben 2010. december 14. napján megtartott polgármester és egyéni listás képviselő-választás eredményét megállapította.

A bíróság döntése elleni jogorvoslat lehetőségét a Ve.84.§ /10/ bekezdése zárja ki.

Miskolc, 2010. évi december hó 19. napján

dr. Szilas Judit
a tanács elnöke
előadó mb. bíró

dr. Bernáthné dr. Kádár Judit
mb. bíró

dr. Demjén Péter
mb. bíró